

BRUNATNY (73) *ai*

brunatny (61), **bronatny** (12); brunatny *Murm* (2), *Mymer*¹ (2), *ZapWar* (2), *FalZioł* (11), *GlabGad*, *HistAl*, *WyprKr* (32), *BielKron* (3), *SienLek* (2), *ZapKościar*, *KołakCath*; bronatny *BartBydg*, *LibMal* (2), *PaprPan*; brunatny : bronatny *RejWiz* (2 : 1), *Mącz* (1 : 7).

-ã- (15), -a- (4); -ã- : -a- *Mącz* (4 : 4); -ó- : -o- *Mącz* (5 : 2).

sg *m N* brunatny (5). ◇ *G* brunatn(e)go (12). ◇ *A* brunatny (2). ◇ *I* brunatn(e)m *WyprKr* (7), brunatnym (3) *ZapWar*, *FalZioł* (2). ◇ *f N* brónatná (3), brunatn(a) (9). ◇ *G* brunatn(e)j (8). ◇ *A* brunatną (2). ◇ *I* brunatną (2). ◇ *n N* brunatn(e) (2), brunatno (2); (*attrib*) -(e) (1); (*praed*) -(e) (1), -o (2) *FalZioł* (1 : 2). ◇ *A* brunatn(e) (1). ◇ *L* brunatnym (1). ◇ *pl N subst* brunatn(e) (4). ◇ *G* brunatnych (3). ◇ *A subst* brunatn(e) (6). ◇ *G sg n skostn* z brónatna (1).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI w.* (jeden z tych samych przykładów) – *XVIII w.*

*Brązowy w różnych odcieniach, często bliski czerwieni lub fioletu; puniceus Mymer*¹; *sanguinaceus BartBydg; aquilus, beticus, helveolus, helvolus, helvus, melinus, molochinus, subaquilus Mącz; amethystinus, coccineus, ferrugineus, hyacinthinus, hysginus, ianthinus, purpureus Cn* (80) : *Mymer*¹ 19; *BartBydg* 136; Smaż to wżytko miefzaiącz aż będzie brunatno *FalZioł* V 97, 97; krew brunatna ta ieft dobra *GlabGad* E5v; przyniefli mu w dary gębki białe y brunathne bárzo wielkie *HistAl* M2v; A miedzi brami [na rękawiech] foretow okrąglicz Franczułkich. sbiałem a brunathnem smalczem ieft 72. *WyprKr* 64v, 61v, 62 [2 r.]; *Helvus color*, *Bronatna cegielna álbo płowa míasć. Mącz* 154c; *Helveolum vinum*, *Brónatne wino/ to yeft áni białe áni czerwone. Mącz* 154c, 13c, 24c, 154c; *Znać iż w tym kráiu ludzye męźni byli zówždy/ [...] Iże w bronatnym polu Lwá zá herb trzymáią. PaprPan ktv; Widzę tylko brunatne obłoki w krąg siebie/ A prętkie błýfkáwice po błękitnym Niebie. KołakCath* C5.

W charakterystycznych połączeniach: brunatna(-y) farba, maść (2), *smalc* (4).

Zestawienie: »z bronatna czarny«: Subaquilus, Zbronatná czarny/ álbo ciemnobronatny/ podpoláły Mącz 425b.

a. *O roślinach; purpureus Murm; helvolus Mącz* (19) : *FalZioł* I 54c, 61a, 64c, 78d, 111c, 113d, 147a; *Nástáwiał Fig/ Rozinkow/ y Mirábolanow/ Gronek winnych bronatnych/ Orzechow/ Kálztánow. RejWiz* 109, 23v, 24v; *Mącz* 154c; *SienLek* 64v, 256v.

W charakterystycznych połączeniach: brunatny (-a, -e) gronko winne, jagodka, kwiat(ek, -eczek), kwiecie (10).

Zestawienia: »ciemnobrunatny«: ziele [...] ma [...] pręt na półtora łokcia wzwyż/ ieft ciemno brunatny FalZioł I 154c.

»brunatna lilia« = *Iris germanica* L. (*Rost*) (2): *Narcissus est purpureum lilium. Brunatna liliya. Murm* 117; *Mymer*¹ 18.

»brunatny fijołek« = *Matthiola incana* B. Br. (*Rost*) [może też *hiacynth*] (2): *Murm* 116; *Vaccinium, flos qui alias Hyacinthus dicitur, Brónatny fiołek Mącz* 471d.

»halena brunatna« = *Aloe succotrina* Lam. (*Rost*): *Wezmi [...] haleny brunatney FalZioł* I 3d.

b. *O tkaninach, odzieży, pościeli, ozdobach stroju* (36) : nye wzalem yey czasszv nocznego dw subek harasszowey brunathney a polforstatowey czarney krolykamy podbythych *ZapWar* 1528

nr 2396, 1532 nr 2415; ze sklyepu wicziagnall haczikie^m trzewyky bronathne sukyenne. *LibMal* 1550/153, 1547/134v; Szata z zlotoglowu gladkie^{go} wzorzifte^{go}. sbrunatnem Jadwabiem. *WyprKr* 60; Szata opadla. Teleti brunatnei wzorziftei *WyprKr* 61v; Szata opadla. Tabinu brunatnego, ze zlotem wzorziftego. Na niei dziefiecz bramow s tkanicz brunatnich zlotich. *WyprKr* 63v; Posciel Atlasu Brunatne^{go} *WyprKr* 95; Coldra Atlałowa brunatna hawtowana, kitaiką brunatną podłita *WyprKr* 98v; NAmiot z zlotoglowu brunatnego. wielkiem wzorem. Axamitu brunatne^{go} wzorzifte^{go} *WyprKr* 99v, 19v, 39, 70 [2 r.], 85v [2 r.], 95 [3 r.] (28); Weźmi [...] fząty przenaczyłfżych farb [...] fiołkowych/ brunatnych/ fzarłatnych *BielKron* 32v, 33, 33v; *ZapKości* 1.

W charakterystycznych połączeniach: brunatny (-a, -e) aksamit (7), atlas (3), bieretek (2), hazuka, jedwab (3), kitajka (2), koldra, materac, pościel, suknia, szata (2), szubka (2), tabin, teleta (2), tkanica, trzewiki, zlotogłow (2).

Synonimy: cegielny, czerwony, fiołkowy, płowy, podpołały, szarłatowy, śniady.

Cf BRUNATNOCZERWONY, CIEMNOBRUNATNY, CZERWONOBRUNATNY, FIOŁKOBRUNATNY, JASNOBRUNATNY